

žen trest na penězích vůbec, prokáže-li, že částku, o kterou byla daň zkrácena nebo zatajena, dodatečně zaplatil, a to nejdéle ve lhůtě stanovené vyšetřujícím úřadem (nové ustanovení § 44, odst. 3 zák.). Tím rozšiřuje se zkrácené řízení u t. zv. bagatelních trestných činů, zavedené v oboru daní přímých, i na daň z obratu a daň přepychovou.

5. Podle dosavadního stavu nejsou zdanitelné dodávky práva patentního, jichž má býti užíváno v tuzemsku a při nichž ten, kdo dodávku provádí (oprávněný), má bydliště nebo sídlo v cizině; od 1. ledna 1939 jsou takto zvýhodněny i dodávky jiných výrobních oprávnění stejného druhu (čl. 1, odst. 2, č. 8 prov. nař. k zák.).

VIII. Účinnost.

Veškeré vylíčené změny nabývají právní účinnosti dnem 1. ledna 1939; lze je vztahovati na dodávky a výkony, u nichž vznikne daňová povinnost (§ 11 zák.) v době od 1. ledna 1939, po případě, pokud jde o trestní ustanovení, na ty trestné činy, které budou spáchány nebo u nichž opominutí se stane v době od 1. ledna 1939.

Oba zákony i prováděcí nařízení platí na území celého státu.

(Komentované vydání těchto zákonů viz v »Nových zákonech«, r. I., vyd. A. čes., č. 3.)

Glosy a aktuality.

Důležité zásadní rozhodnutí o rozlukových důvodech § 13 g) a § 13 h) rozluk. zákona.

Nejvyšší soud změnil rozhodnutím ze 14. října 1938, Rv I 2811/37 (kr. s. civ. v Praze Ck Xa 80/35) na dovolání rozsudky obou nižších stolic, kterými byla vyslovena rozluka manželství, zamítl žalobu a odsoudil žalobce k náhradě útrat z těchto důvodů:

»Dovolání opřené pouze o důvod § 503, č. 4 c. ř. s. jest oprávněno.

Odvolač soud uznal na rozluku manželství bez viny stran z důvodu § 13 h) rozl. zák., při čemž za příčinu hlubokého rozvratu manželství pokládal pouze skutečnost, že žalovaná od počátku března 1934 jest duševně chorá, tedy až do doby vynesení rozsudku prvního soudu (dne 8. října 1936) po dobu 2 let a 7 měsíců.

Odvolač soud má za to, že přesto, že ještě neuplynula lhůta 3 let, stanovená v § 13 g) rozl. zák., nelze na manželu spravedlivě požadovati, aby setrval v manželském společenství, když pro duševní chorobu manželčinu nastal hluboký rozvrat manželství.

Než při redakci zákona č. 320/1919 bylo právě o tom uvažováno, pokud je možno spravedlivě žádati na manželu spolužití s chorým na duchu, a tříletá lhůta byla

stanovena po slyšení odborníka právě vzhledem k tomu, že »za dobu tří let možno posouditi povahu choroby i jejího vlivu na život v rodině a možno také učiniti prognosu vývoje budoucího« (srov. důvodovou zprávu k zák. č. 320/1919 tisk č. 298, str. 14). Vzhledem k této podmínce povolení rozluky nebylo — jako v podobných zákonech cizozemského zákonodárství — ustanoveno, že předpokladem rozluky manželství jest nevyléčitelná duševní choroba (viz citovanou důvodovou zprávu).

Na ustanovení § 13 g) rozl. zák. usnesl se tedy zákonodárce v předpokladu, že lze spravedlivě žádati na manželovi, aby nezrušil manželské společenství, netrvala-li trvale, neb periodicky probíhající duševní choroba plná tři léta do vynesení rozsudku soudu první stolice (srov. rozh. č. 6512 Sb. n. s.). Nelze tedy říci, že by nebylo lze spravedlivě požadovati na zdravém manželu, aby setrval v manželském společenství s manželem duševně chorým, dokud neuplynuly tři roky, když to zákon sám v § 13 g) rozl. zák. na něm žádá a když — jako v souzeném případě — tu není jiných důvodů, z nichž by mohl nastati hluboký rozvrat manželství, než duševní choroba druhého manžela.

Bylo proto rozsudky nižších soudů změnit a tou dobou žalobu zamítnouti.«

P o z n á m k a r e d a k c e. Nepokládáme za možné souhlasiti s názorem, v hořejším rozhodnutí projeveným. Zákonodárce zajisté stanovil, že duševní choroba

musí trvati určitou dobu, aby sama o sobě mohla býti důvodem k rozluce manželství. Hned na počátku choroby nelze posouditi, zda její trvání může býti tak dlouhé, aby před uplynutím té které doby v zákoně stanovené mohla délka choroby býti odhadnuta. Jinak než s prognosou délky trvání choroby má se to však s posouzením hlubokého rozvratu, který vznikl bez ohledu na délku trvání choroby. Zákonodárce chtěl rozlišovati

a) je-li jedna ze stran stížena pouze duševní chorobou, aniž z toho vznikl hluboký rozvrat. Takové případy jsou myslitelné zejména tehdy, jestliže povaha choroby není odpuzující a vzbuzuje naopak útrpnost druhé strany. Pak nevzniká hluboký rozvrat a zákon poskytuje manželu zdravému možnost, odpoutati se od manžela nemocného z důvodů jiných než z důvodu zavinění druhé strany (zejména z důvodů eugenických).

b) Je-li dán hluboký rozvrat, ať už je způsoben čímkoliv, pak záleží jen na objektivním zjištění okolností podle § 13, lit. h) rozl. zák., tedy na zjištění rozvratu manželství, nezáleží však na tom, čím tento rozvrat vznikl, zejména jestli vznikl některou okolností, která by při určité době trvání nebo při určité kvalifikaci mohla zakládati samostatně rozlučkový důvod.

Urážky méně intenzivní než které má na mysli § 13, lit. e) rozl. zák., i když se neopakují, sesměšňování, třeba jen skryté mezi manžely samými, o kterém se nikdo nedozví, atd. mohou býti také příčinou hlubokého rozvratu, pro který nebude lze od druhé strany spravedlivě požadovati, aby setrvala v manželském společenství.

Odsouzení jednoho z manželů, které nesplňuje kvalifikaci § 13, lit. b) může stejně způsobiti důvod hlubokého rozvratu, zejména při opakování činu, i když odsouzený manžel nemůže býti prohlášen za prostopášníka [§ 13, lit. f) rozl. zák.] atd.

Stejně jako nelze říci, že »nelze spravedlivě žádati na druhém manželu« (čili že není povinen snášeti) aby se díval na to, jak dobré jméno rodinuy jest vláčeno k necti, stejně tak nelze na něm žádati (není povinen), snášeti trvání manželství hluboce rozvrácené jen proto, že hluboký rozvrat, který sice skutečně nastal odpuzující chorobou druhého manžela, sám ještě netrvá určitou dobu. Doba trvání platí totiž jen pro případ, kdy jest uplatňován jediný důvod rozluky, totiž onen, který musí určitou dobu trvati. Je-li uplatňován hluboký rozvrat,

může vzniknouti třeba z podnětu okolnosti stanovené při určitém trvání a za určité kvalifikace jak samostatný důvod, i když trvání a kvalifikace dána není, trvání a kvalifikaci nelze však na hluboký rozvrat sám vztahovati.

Rozhodnutí shora uvedené nebylo uveřejněno v úřední sbírce a doufáme, že tam ani uveřejněno nebude.

**Výrok odvolacího soudu, že se proti jeho rozsudku připouští dovolání, nemůže nejvyšší soud přezkoumá-
vati.**

Odpůrce dovolatelův dovozoval v dovolací odpovědi, že rozsudkový výrok druhé stolice v tom, že vyslovena byla přípustnost dovolání proti jejímu rozsudku nebyl na místě, poněvadž nešlo o věc zásadního významu.

Nejvyšší soud v dosud nepublikovaném rozhodnutí ze dne 11. ledna 1939, č. j. Rv I 2526/38 uvedl v důvodech svého rozsudku, že k těmto vývodům v dovolací odpovědi nelze vůbec přihlížeti, protože zákon neposkytuje dovolacímu soudu oprávnění, aby dotčený výrok odvolacího soudu přezkoumával po té stránce, zda jde skutečně o rozhodnutí zásadního významu nebo ne, takže k odmítnutí dovolání pro nepřípustnost není důvodu. Štěpina.

Výpočet pojistné náhrady v krupobitním pojištění.

Krajský soud obchodní v Praze v rozsudku z 3. února 1938, č. j. Ck IIa 231/37, kterým bylo vyhověno žalobě pojistníka proti žalované pojišťovně odchýlil se podstatně od stávající praxe pojišťoven při výpočtu pojistné náhrady v krupobitním pojištění, zvláště pokud jde o postup při tomto výpočtu. Rozsudek jeho byl potvrzen v druhé i třetí stolici (nejvyšším soudem v rozhodnutí ze dne 15. prosince 1938, č. j. Rv I 1798/38). Poněvadž jde o věc důležitého významu, pokládám za